

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: MATYÁS KIRÁLY-TÉR 10. TELEFON 164

Főmunkatársak: Dr. Mojzes János, dr. Sauerborn Károly v. orsz. gyűl. képviselő. Felelős szerkesztő: SZAULICH ANTAL

Előfizetési ár negyedévre 7.— pengő. 1 óra 2-40 pengő.

XXXV. évfolyam.

Baja, 1935. július 5 péntek

152. szám

Alkotmányjogi reformok

Írta: dr. Parcsetich József.

I

Amióta a művelt államok népe lerázta magáról a személyi uralom feltétlen hatalmát és az államhatalom megnyilvánulása: a törvényhozás tagozódott az államfő és a nép között, minden jogával élni kívánó ember feltétlen óhaja lett az, hogy politikai elhatározásait belső meggyőződése szerint nyilváníthassa ki. E vágy feledését elsősorban az ébresztette fel, hogy az életviszonyokat szabályozó törvény vállalása ez által feltétlenül önkéntes legyen, másrészt az, hogy a megnyilatkozás független legyen minden külső befolyástól.

Az első jelenti a törvény parancsainak erkölcsi tartalmát, a második az erkölcsi alap biztositékát.

Tehát az ember törekvése oda-irányult, hogy ezt megvalósíthassa s ezt csakis a titkos választói joggal érheti el. Ezért volt a politikai élet mindenkor viharainak hullámkeltője ez a kérdés s most is az és marad is mindaddig, amíg a szavazati jog gyakorlása — annak kötelező volta mellett — teljes egészében a mindenkor hatalmon levő kormányok irányításától függ.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy bár alkotmányunk fejlődése a nyugati s épen az angol alkotmánnyal, tradíciókban egyformán gazdag s más népekét évszázadokkal megelőződen emberi volt, ma e téren olyannyira eltávolodtunk a művelt nyugattól, hogy keletebbre fekszünk, mint a nonfoglalás előtt s Ázsiát ma mi választjuk el Európától.

Ez a politikai áldatlanság egyformán sújtja a nemzet minden fiát. A középosztályt ép úgy, mint a földmivest s a városi polgárságot. A középosztályt és a földmivest a frázisok szótára nálunk a nemzet pillérének nevezi. Nos, ez a nemzeti pillér ép úgy, mint a felépítmény a városi polgárság és a munkásság, politikailag a teljes kiszolgáltatottság áldozata s rendszer hozzá még a középosztály tekintélyes részéből oly szervet kreált, mely a maga elnyomottságában még a röbbi rovasára tevékenykedik.

A tisztviselői kar hivatali parancsra és annak megfelelően gyakorolja és gyakorolhatja csak a „belső meggyőződéséből” eredő jogait, őrizkedvén attól, hogy ez a belső meggyőződés nehogy véletlenül is mást fejezzen ki, mint amit a hatalom mindenkor birtokosai tőle elvárnak. De ép e

kiszolgáltatottságból folyóan vak eszköze a hatalomnak s a kezébe adott lehetőség alkalmazásával legmesszebbmenően érezeti hatalmát ily irányban a közvetlenül függőhelyzetben levő polgársággal.

A másik pillér pedig esetességében ugyanily mértékben élvezi a kiszolgáltatottság minden előnyét, a szolgabírói s más hatósági intézkedések áldásaiban. De érdekelt itt minden polgár. Nem lehet oly foglalkozási ágat találni, melyet ne kötne — esetleg keserű — de mégis valóban fennálló szál a mindenkor hatalom birtokosaihoz, akiknek árgus szeme ébren őrködik arra, hogy kisiklás e tekintetben ne történhessék az „őszinte magyar emberrel”, ki mindig férfiasan és bátran meg meri mondani, amit érez, mert ami a szívében, az a nyelvén.

Hát bizony ez az őszinteségi roham nagyon gyenge s hogy ez így van, azt éppen a mostani

kormányelnök bizonyította be, amikor kijelentette, hogy fél a titkos választói joggal, mert az neki nem adna ilyen többséget. Tehát mégsem egészen igaz, hogy ami a szívében, az a nyelven is, mert a mai helyzet mellett, akkor éppen oly többséget tudna összehozni a mostani kormány a titkos választással is.

Vajjon lehet e szó politikai „jog”-ról, amíg a lényeg az, hogy a mindenkor hatalmon levő kormány magának „minden áron” való többségre törjön s e többséggel kívánja uralmát — még a népakarattal szemben is — fenntartani? Jog ez, vagy a száználmas pária rabszolgai alázatának kötelező megnyilatkozása? Csakis az lehet, mert jognak nem jog.

De fennmarad e ezek után a törvény — amit az álnépkepviseleti országgyűlés alkot — kötelező erkölcsi alapja? A nép a maga választottjait útján önmagának kíván a törvényben korlátokat és kötelező szabályokat szabni. Ha

nem ily módon és nem önmaga szabja, akkor az alkotott törvény nem más, mint kényszerítő parancs minden erkölcsi tartalom nélkül.

Ha igaz az, hogy minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs, akkor a titkos választói jog nélkül, a mai időben, az ország kényszerítő parancsok mocsarába süllyed minden alap nélkül s támaszt nem találva. Ennek pedig csak egy következménye lehet: az összeomlás, meri alap nélkül az épület sem maradhat fenn.

Mindenki rájön arra, hogy semmiféle intézkedés és meghozott szabály erkölcsileg nem kötelezheti a nemzetet, ha azt nem a népakarat szülte. Az álszorggyűlés nélkülözi az etikai alapot: a szuverén nép akaratát, tehát az általa alkotott parancs nem lehet jogszabály s így semmi erkölcsi értéke s kötelező ereje is csak ideig-óráig tart, vagyis, amíg hatalommal kikényszeríthető.

Két ügyészség nyomoz a nagybaracskai választás ügyében

Megdöböntő adatok Mojzes János feljelentésében

Az alábbi cikket a 8 órai Újság közölte: A bácskai nagybaracskai, volt regőcei kerületben márciusban lefolyt országgyűlési képviselőválasztás izgalmai még nem ültek el, sőt a pécsi kir. ügyészséget is foglalkoztatják.

Ebben a kerületben az eddigi képviselő, dr. Mojzes János független kisközpartit volt, aki ellen a kormánypárt azzal a jelszóval küldte le Bácskába az ott teljesen ismeretlen gróf Teleky Jánost, a MATEOSz elnökét, hogy „a grófnak pedig be kell jönnie, mert a legfelsőbb vezérkar így kívánja.”

Be is jött gróf Teleky János, összesen kilenc szótöbbséggel. Ennek a kilenc szótöbbségnek azonban olyan viharos története van, amelynek szálait már két hónap óta bogozza a bajai és a pécsi kir. ügyészség több ügyésze.

Alig zajlottak le ugyanis a választások, Mojzes János hívei 1200-an aláírták a petíciós beadványt a közigazgatási bírósághoz, maga Mojzes pedig, akinek Baján van ügyvédi irodája az ügyészséghez tömegével adta be bűnvádi feljelentéseit.

Dr. Mojzes János egyik feljelentésében azt állította, hogy a 9 szótöbbséget csak úgy sikerült kihozni, hogy a györgypusztai választási jegyzőkönyvet meg-

hamisították. Az eredeti íveket, melyekben a szavazatok fel voltak jegyezve, megsemmisítették, új ívet készítettek, amelyen a választók aláírásait végig hamisítottan írták alá s ezzel a manőverrel sikerült 9 szótöbbséget elérni.

Az történt, amint Mojzes híveinek petíciós irata mondja, hogy a választás napján 1500 szavazóját a független kisközpart képviselőjelöltnek nem engedték leszávozni. Mojzes még mindig vezetett 18 szótöbbséggel. Ekkor már minden községben lezárták a szavazást, megvonta a záróra és egymásután kezdtek beérkezni a választási jegyzőkönyvek a Nagybaracskán működő választási elnökhöz. Már az összes jegyzőkönyvek együtt voltak, csak a györgypusztai jegyzőkönyv hiányzott. Az idő mulott, már este hét óra volt. Végül nagynehezen 7 óra tájban befutott innen is a „végeredmény”, de ez merőben más volt, mint amiről Mojzes János bizalmi férfiai tudtak.

Itt egyszerűen eltűnt az eredeti választási jegyzőkönyv és helyette egy új jegyzőkönyv érkezett, amely egyúttal a NATEOSz elnökének a nagybaracskai mandátumát is jelentette, noha ő maga jelentette ki Nagybaracskán a választás napján, hogy „bár megvívta a maga részéről a küzdelmet, egyál-

talán nem számít arra, hogy a mandátumot meg tudja szerezni.”

A györgypusztai jegyzőkönyv meggyújtása, valamint ehhez hasonló, nem kevésbé súlyos bűncselekmények adtak olyan hatalmas munkát a bajai kir. ügyészségnek, hogy a bajai kir. ügyészek a munkát nem győzték és a pécsi kir. ügyészség egyik ügyésze, dr. Vargha Károly érkezett Bajára hetekkel előbb és a nagybaracskai kerületben történt tömeges választási visszaélések ügyében a községekben végezte a nyomozást.

Ugyanis dr. Mojzes a kir. ügyészséghez beadott feljelentésében azt is bejelentette, hogy a kerületben lévő összes csendőrszékkel szemben elfogultsági bejelentést tesz, a választáson és azután tanusított magatartásuk miatt és ezért kéri, hogy vagy idegen csendőrség vagy pedig maga a bajai kir. ügyészség folytassa le a nyomozást.

Ezért intézkedett aztán dr. Gramling Kornél ügyészségi alelnök úgy, hogy az összes ezzel kapcsolatos nyomozást valóban a csendőrség kikapcsolásával, maga a kir. ügyészség folytassa le.

Dr. Vargha Károly, pécsi kir. ügyész heteket töltött a kerületben s eddig mintegy 800 embert hallgatott ki. Megdöböntő vallo-mások kerültek jegyzőkönyvekbe.

Ugyancsak folyik a petíciós eljárás és mint értesülünk, a közigazgatási bíróság hamarosan letárgyalja a gróf Teleky János mandátuma ellen beadott panaszt.

Baján és a megyében izga-

Óvja szemét a vakító fény ellen. Vásároljon védőszemüveget

Majtinszkinál

Tóth Kálmán szoborral szemben.

lommal várják a fejleményeit ennek a kinos és példátlanul botrányos ügynek és mindenki arra kíváncsi, hogy valóban meg-

történtek-e és úgy történtek-e meg a györgypusztai jegyző könyvhamisítások, ahogy azt Mojzes feljelentése állítja.

A péterváradai kazamaták titkaiból

Szabadkai tuszok, akik abban a kazamatában sinylődtek, ahol valamikor Rózsa Sándor ette a rabkosztot — Visszaemlékezés Rácz Soma nyug-zombori gimnáziumi tanárra, akit egy történelmi hasonlata miatt internáltak

1918 őszén véget ért a háború és új háború kezdődött. Ezt az új háborút azonban nem karddal, manlicherrel, gépfegyverrel, ágyúval, gránáttal, srappnel, tankkal és repülőgéppel vívták a jövőnyek által birtokba vett országtesteken, hanem a kultúra, a szellemi nivőkülönbség fegyvereivel. Amott az emberek, az egyének és a tömegek marakodtak, itt a lelkek próbálták parizozni az új hódítók erőszakos nemzetiesítését.

Ez volt a kelyzet Szabadkán is. A város megszállás alá került s az ottani magyarság azt vette észre egy szép napon, hogy azok a vagyonos urak, akik vezetői voltak a magyarságnak addig, amíg a monarchia hadereje tartotta fenn a rendet és vigyázott az ő testi épségükre is, azonnal visszahúzódtak, amint a szerbek birtokba vették a várost.

Voltak azonban, akik mertek s akik fegyelmzett ésszel kísérelték meg organizálni a széthulló magyarság elbátortalanodott akaratát, hogy a magyar összetartás ércfalán ne tudjon rést ütni a megszállók armánya és áfiaja.

Mindjárt a megszállás kezdetén történt. 1918 november 27-én Szabadka szerb városnegyedében: a VIII. ik körben a Majsai-uti kapunál egy éjszaka ismeretlen egyének megölték egy szerb őrmestert és két szerb katonát. A tettesek soha nem kerültek elő. A „Komando meszta“ vezetője, Vladiszlav Krupezsevic tüzérezredes, városparancsnok kijelentette: hogy lövetni fogja a várost, ha a merénylők nem kerülnek elő.

Magyarkanizsa és Zenta között egy tanyaszerű falut — ha jól emlékszem — Tornyospusztát, ahol a fentebbihez hasonló eset fordult elő, a szerb útegek a földdel egyenlővé tették. Ezt saját szememmel láttam a vonat ablakából, mikor arrafelé utaztam.

Krupezsevic tüzérezredes végül mégis meggondolta a dolgot:

nem lövette a várost, hanem elrendelte, hogy tuszokat szedjenek, akiknek az életükkel kellett garantálniuk, hogy nem fordul elő még egy ilyen frankitörösködés. A szerbeknél az irreguláris alakulatokat komitácisknak, a belgáknál frankitörösknek, nálunk valamikor száz évekkel ezelőtt szabad csapatoknak, szabad hajduknak hívták.

És csodálatos, hogy a szerbek által bunyevác és szerb városnak tartott Szabadkán nem a békés magyarokat vitték el tuszoknak, hanem a nyugtalan vérű bunyevácokat. Legelőször Szaulich Antal újságíró tartóztatták le egy a szerbek ellen a városházán megtartott népgyűlésen elmondott beszédeért, valamint azért, mert keresztülvitte a szerb katonai cenzura engedékenyebbé tételére azt, hogy demonstrációképpen az összes szabadkai magyar lap két hétre beszüntette a megjelenését, a második tusz dr. Mamuzsich József (ma bajai) ügyvéd lett, a harmadik dr. Zsulyevich Antal (ma kalocsai) ügyvéd, a negyedik Hegedűs Benjamin szentgyörgyi r. kath. plébános, ő is bunyevác volt, magyarosította a nevét, az ötödik volt Slezák Malinovic Benedek lókereskedő, a hatodik Sifis István kávé, a hetedik Kalmár Jenő munkásbiztosító pénztári igazgató és a nyolcadik, megkilencedik lett volna dr. Temunovich Zoltán ügyvéd és dr. Reisner Lajos ügyvéd, akik azonban neszét vették a tusz szedésnek és Budapestre menekültek.

Előbb a 6-os honvéd laktanyában szállásolták el az emeleten egyik szobában a szabadkai tuszokat, azután Hegedűs Benjamin plébános kivételével valamennyit egy hét mulva csikorgó hidegben levitték Péterváradra az egyik kazamatába, amelyben valamikor gróf Ráday és Laucsik Gusztáv nyomozása idején a múlt század

VÉRTES Szénkereskedelmi Részvénytársaság

Bajai fiókja. Ferenciek-tere 2. Telefon: 52.

Mész cement gipsz

Dunakavics kőpor falszigetelő

teljes vagonban bármely állomásra és dunaparti raktárunkból minden mennyiségben házhoz szállítva.

Szükséglete fedezése előtt saját érdekében kérje ajánlatunkat!

60 as éveiben Rózsa Sándor volt bezárva.

Ott tartózkodtunk hosszabb-rövidebb ideig. Legtovább Szaulich Antal újságíró maradt: 1919 április 20-ig. Ugy élünk, mint a vadonban, vagy mint Nobile olasz generális léghajótöröttjei az ész ki sarkon. Nem akarom feleleveníteni a roppant sok kalandot, olykor igen nehéz és veszélyes pillanatot, amin keresztül mentünk, hogy két megszőkött bajai internált miatt valamennyitket január közepén csikorgó fagyban le akartak vinni Monasztirba — Űszkübbe, hogy egy hőbortos szerb őrmester a cellában megtámadta dr. Mamuzsich József ügyvédet s valami fantasztikus ürügy alapján agyonlövéssele fenyegette és olyton a revolveréhez kapott, hogy egy szerb cigánystráza folyton fegyvert fogott az internáltakra: — ezeket esetleg majd máskor fogjuk megírni.

Ezt a kis visszaemlékezést tulajdonképpen azért írjuk meg, mert itt hozott össze bennünket a sors a napokban elhunyt parasznyai Rácz Soma zombori főgimnáziumi tanárral és az évekel ezelőtt elhunyt Himmelsbach Gyula szilbácsi földbirtokossal, akit frissen tört karral hoztak le a kazamatákba.

Rácz Soma bácsinak — az Isten nyugosztalja a derék öreg urat — nagy büne volt. Történelemtanár volt a zombori főgimnáziumban és a második osztályban a szerb megszállásról példálódzott a kis nebulóknak s azt találta mondani, hogy amint a tatárjárást és mongolvészt, valamint a török hódoltságot, úgy a mostani megszállást is majd ki fogja heverni a magyar nemzet a benne rejlő vitalitásával és regenerálódó szellemével.

Ezt a historiai képet besugta az osztály egyik szerb növendéke és Rácz Soma Péterváradra internálták a szerb hatóságok, dr. Vlach Ferenc zombori rendőrkapitánnyal és Patócs Bonaventura topolyai vendéglőssel együtt, aki letépte a 62-ik parancsot. Legalább is ez volt ellene a vád.

Mint egy nagy család, illetve egy nagy kulturális közösség tagjai, — úgy éltek lennt Péterváradon a kazamaták uri rabjai: a tuszok és internáltak, akik azonban nem feledkeztek meg a többi internált magyarról sem és segítségükre voltak étellel, pénzzel, jó szóval és tanáccsal.

A szerbek eleinte adtak ételmezést a tuszoknak, később

azonban megvonták tőlük azért, mert a tuszok szülővárosa, amelynek nyugalmáért pedig életükkel szavatoltak akaratuk ellen a tuszok, — megtagadta az ételmezési költség kiegyenlítését.

Ekkor a tuszok összeálltak, összeadták a pénzt és maguk szereztek be az ételmet. Szaulich Antal, aki spanyol náthával került a kazamatákba a pétervárad-i vörös kereszties kórházba, összekötetést szerzett egy újvidéki szerb főorvoshoz, akinek révén keresztülvitte, hogy mindennap két szuronyos szerb katonára kísérelésben kimehetett a várból a városba bevásárolni, miután előbb dr. Mamuzsich József szerbül leírta, hogy mit adjanak. Szaulich Antal volt az összekötő kapocs: ingyen gyógyszer szerzett be a tuszoknak, készíttette, hogy mindenkinek megengedték a fürdést a kórházban, közös fényképet készítettek, olykor nagyobb mennyiségű bort szerzett be a szerb örök utján.

Bent a börtönben pedig maguk főztek maguknak a tuszok. Először dr. Zsulyevich Antal volt a társaság szakácsa, azután, amikor kiszabadult, Szaulich Antal, aki Zsulyevich mellett kuktáskodott, költötte fel csak úgy elméletben a fehér költényt. Mintegy két és fél hónapig Szaulich főzött a tuszoknak és internáltaknak, akik mind ott sündörögtek körülötte és mindenki segíteni akart.

Szegény derék, jó Rácz Soma bácsi hányszor mondotta:

— Hiába, csak a férfiak értik igazán a szakácsművészetet. Meg kellene aranyozni a kezdet!

Mire egyik rosszmájú internált, az öreg Himmelsbach Gyula megszólalt:

— De forró arannyal!

Már akkor megtört öreg ember volt Rácz Soma, aki könynyes szemekkel tűrte az állati sorsot, amibe lökték az embert és sokszor csodálkozott a nyakas szabadkai bunyevácokon, mert a tuszok bizony valamennyien bunyevácok voltak, akik éltek-haltak a magyar állameszméért.

Sajnos a sors úgy hozta, hogy mindenki előbb ment el s a végén már csak önmagának főzött Szaulich Antal, aki ma is úgy járt, hogy mindig meg kell ennie, amit kifőzött...

(Historicus)

Ma, csütörtökön hatvan szegény gyermek megkezdte a Dunán a nyaralást

A bajai Napközi Gyermekotthonon negyven gondozójának és még husz másik szegénysorsú gyermeknek két hónapi nyaralattatása ma, csütörtökön kezdődik. A kisgyermek az ingyeneszodamentén vertek táborát. A Napközi Otthon felügyelőjén kívül két

tanítónő, akiket a Katolikus Egyetemes díjaz, állandóan a gyerekekkel lesz. A gyerekeknek vízi sporteszközöket és játékot az Akció Katolika ad, a főző edény és nyaraló felszerelést a Mansz biztosítja, az ételmezésről a város gondoskodik.

Szélsőséges nyarat jósol egy angol csillagász

J. Robinson, a rochesteri csillagvizsgáló asztronómusa, egész nyárra kiterjedő időjárási jósolatot adott azoknak a napfolt jelenségeknek alapján, amelyek az elmúlt hónapokban észlelt.

A most fellépett napfolt, amely a napon történt óriási robbanások következménye, Robinson számítása szerint több, mint 1700 millió négyzetkilométer kiterjedésű, tehát három és félszer olyan nagy, mint a földterület és nagy zavarokat okoz az egész bolygó rendszerben. A Mars teljesen eljegesedett tőle s a föld lakói még aránylag könnyen uszták meg a dolgot, amikor fagyos szentek idején némi fagykárt szenvedtek.

A Naprendszer zavarai igenis éreztetni fogják hatásukat egész nyári időjárásunkban, amelyre nézve a tudós a következőket jósolja: 1935 egész nyara a szélsőséges hőmérsékletváltozások jegyében fog átni. Hőhullámok viharokkal, felhőszakadásokkal váltakoznak.

Július és augusztus havában a csapadék mennyisége jóval

felülmúlja más évek átlagát. Éghajlatunkat bizonyos tekintetben tropikus jellegűnek nevezhetjük. Az időjárás csak augusztus végén, vagy csak szeptemberben válik újra rendessé.

Jelentkezés és beiratkozás a pécsi egyetemre

A pécsi Erzsébet tudományegyetemre való felvétel iránti kérvények 1935 évi VIII. hó 31-ig nyújtandók be. A kérvények annak a Karnak a tanártestületéhez címzendők, amely karra folyamodó a felvételét kéri. (Jog-, orvos- és bölcsészettudományi kar: Pécs, Rákóczi-ut 80. Evangélikus hit-tudományi kar: Sopron.) A rendes beiratkozások határideje szeptember 1-12 ig, utólagos beiratkozások végső határideje szeptember 30. A felvételre illetve beiratkozásra vonatkozólag részletes tájékoztatás a Budapesti Közlönyben található, továbbá felvilágosítással szolgálnak levélben is a dékáni hivatalok. Az egyetem mellett egy

férfi és egy női állami kollegium és a Szent Mór kollegium áll az egyetemi hallgatók rendelkezésére. A kollegiumokba való felvételre vonatkozólag a kollegiumok igazgatósága (Nagy Lajos kollegium Pécs, Pozsony-utca 3; Erzsébet leányinternátus Pécs, Siklósi-u. 1; Szent Mór kollegium Pécs Werbőczy István-utca 6) szolgál részletes felvilágosítással. Az egyetemi menzán, amelyet az egyetem minden hallgatója igénybevehet, a napi kétszeri étkezés (ebéd, vacsora 90 fillér. A nyári hónapok alatt a hallgatóság részére Keszthelyen 50 ágyas Diáküdülő áll rendelkezésre, amelybe részben teljesen ingyenesen, részben napi egy pengőért nyerne teljes ellátással az arra érdemes hallgatók elhelyezést.

Nyári ruháit csakis Pálcsicsnál festesse Indanthrénnel,

mert az a legjobb napfényálló és felülmulhatatlanul mosható.

Pálcsics Pál

kelmefestő és vegytisztító
Baja,
Kigyó-utca 5. szám.
Főüzlet: Erzsébet királyné-utca 13.

HIREK

A Független Magyarorsáért ideiglenesen dr. Bóné Endre ügyvéd felelős.

— **Uj bajai doktor.** Juratovics Mihály bajai fiút a szegedi tudományegyetemen jogi doktorrá avatták.

— **Jegyzőválasztás Hercegszántón.** A napokban fogják megtartani Hercegszántón a községi jegyzőválasztást, amikor is a Veres Vince vezetőjegyző nyugalmazásával megüresedett főjegyzői állást fogják betölteni. Minden valószínűség szerint dr. Székely István volt garai aljegyzőt fogják megválasztani, akit egy hónappal ezelőtt helyettesítették be a hercegszántói főjegyzői állásba.

— **Boróczyné sajtópöre.** A bajai lapok dr. Boróczy Kálmáné gyermekpere ügyében hű közléseket adtak a különféle fórumokon elhangzott beszédekről és jelentésekről. Eire dr. Boróczyné valóságos sajtópörlávinát zúdított a bajai újságírók nyakába. Így feljelentésére megindult a sajtóeljárási Urbán Gyula hírlapíró, a Bácskai Újság v. munkatársa

ellen is. Ezt a főtárgyalást most tartották meg. Urbán Gyula bebizonyította, hogy cikke hűen tükrözte vissza a közgyűlésen elhangzott felszólalásokat. Urbánt felmentették. Egyebekben Boróczyné sajtópöre még foglalkoztatják majd a törvényszéket a törvénykezési szünet után.

— **Egy kereskedő félszázados jubileuma.** Most mult ötven esztendeje annak, hogy Schnetzer Ernő üvegkereskedő tanoncként lépett be édesapja üzletébe. Ez alkalomból a jubilánst sokan meleg szeretettel üdvözlöttek. Meg kell jegyeznünk, hogy az üzletet Schnetzer Ernő édesapja ugyanabban a helyiségben alapította, amelyben most is fennáll.

— **A város ülései.** Baja városnak most kellene megtartania e havi kisgyűlést és közigazgatási bizottsági ülését. Mint-hogy azonban úgy a főispán, mint a polgármester szabadságon vannak, még nincsen elhatározva, mikor tartják meg ezeket az üléseket. Az is meglehet, hogy úgy a kisgyűlést, mint a közigazgatási bizottsági ülést csak a jövő, augusztus hónapban fogják összehívni.

— **Környékbeli országos vásárok július hónapban.** Július 5-én, pénteken Villyányban, 15-én, hétfőn Kecelen és Pakson, 17-én, szerdán Vémenden tartanak országos kirakó és állatvásárt, hová létszentes helyről mindenféle lábas jószág felhajtható.

— **Meghosszabbították az ebzárlatot.** A rendőrség a június hó 27-én lejárt ebzárlatot bizonytalan időre meghosszabbította.

— **Asztma és szivbetegség,** mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

— **A „Cirkusz csillaga” Baján.** Az elmúlt évben óriási sikert aratott a budapesti Wulff cirkuszban a Vigszinház Bus Fekete László a „Cirkusz csillaga” című látványos cirkusz revüjével. A revüt azóta Európa minden nagyvárosában — hasonló sikerrel — játszották. Most egy érdekes vállalkozásról értesülünk. A kispesti színház igazgatója társult Czaja János cirkuszigazgatóval a „Cirkusz csillagát” a magyar vidéki városokban is bemutatják. Ugy értesülünk, hogy már a közeli hetekben alkalma lesz a bajai szórakozni vágyó közönségnek ezt a nem mindennapi produkciót élvezhetni. Nevezetesen a színház-cirkusz, amely a Czaja féle 4000 embert befogadó sátrában fog lefolyni, rövidesen Bajára érkezik.

URÁNIA MOZI

Július hó 4-én, csütörtökön d. u. 6, este 9 órakor.

3 órás műsor!

Filléres helyárak!

Két film egy műsorban

Kálmán Imre magyartárgyu operettje

Csárdáskirálynő

Főszerepben: Eggert Márta, Paul Kemp, Hörbiger Pál.

Ezenkívül:

Méltóságos asszony trafikja

Fősz.: Nagy Kató, Willy Fritsch és Adele Sandrock.

Kulturfilm. Hiradó.

Modern hálószoba-butor és konyha berendezés

vadonatuj állapotban eladó.

Szaulich Sándor műasztalos Baja, Mátyás király-tér 10 szám.

kedelmi társaság on: 52.

ipsz zigetelő

rdékében

ták fölük azért, állóvárosa, amely pedig életükkel aratuk ellen a agadta az élet- kiegyenlítését.

zok összeálltak, énti és maguk élelmet. Szaulich vol náthával ke- kból a pétervá- esztes kórházba, zertett egy újvi- rvoshoz, akinek itte, hogy min- ronyos szerb ka- n kimehetett a sba bevásárolni, dr. Mamuzsich eírta, hogy mit ch Antal volt az es: ingyen gyógy- e a tuszoknak, gy mindenkinek fűrdést a kór- fényképet készi- lagyobb mennyi- ett be a szerb

önben pedig ma- guknak a tuszok. lyeovich Antal volt szakácsa, azután, eldult, Szaulich An- ch mellett kuk- te fel csak egy hér költényt. Mint- hónapig Szaulich nak és internál- mind ott sündő e és mindenki se-

ék, jó Rác Soma mondotta:

sak a férfiak értik cs művészetet. Meg zni a kezedet!

rosszmájú inter- limmelsbach Gyula

aranyal!

negtört öreg em- Soma, aki köny- el türte az állati lőkék az embert odálkozott a nya- i buayevácokon, bizony valameny- icok voltak, akik magyar államesz-

rs úgy hozta, hogy b ment el s a vé- önmagán: k főzött l, aki ma is úgy dig meg kell ennie,

(Historicus)

— **Óvakodjunk a besurranó tolvajoktól.** Stern izr. elemi iskolai tanító feljelentést tett ma a rendőrségen amiatt, hogy Kőcsey Ferenc utca 20 szám alatti lakásából ismeretlen tettes 2 drb. 450 pengő értékű női briliáns gyűrűt ellopott. A házbeliek látták, hogy egy szürkeruhás aktatászkás férfi jött ki a tanító lakásából, de nem sejtették, hogy a lakás őrizetlen és benne senki sem tartózkodik. A rendőrség ezen a nyomon kiindulva azonnal megindította a nyomozást.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

— **Szervezkedik a pécsbajai szintársulat.** Fodor Oszkár, a pécsbajai szintársulat igazgatója megkezdi a jövő szezónra a szervezkedését. Szerződött Urmósi Magdát és Kónc Jolánt. Mindketten ezidén végeztek a zeneakadémiát és tehetségükkel feltűntek a záróvizsgán.

— **Felborult vásárosok.** Kellemetlen kalandja volt a napokban néhány Hajósrói hazatérő vásárosnak. A vásárosok Szentistván városrészen belefordultak az ut mentén elvonuló árokba. Szerencsére az utasoknak egy kis ijedtségen és néhány apró zuzódáson kívül nem történt bajuk és a kocsin volt áruikban sem esett kár.

— **Zrinyi Miklós ismeretlen levele.** Dombóvári jelentés szerint a kéthelyi iparosothon padlásán egy régi céhládát találtak, amelyben az 1500—1600 as évekből való levelek és diszes céhkorsók voltak. A levelek között megtalálták Zrinyi Miklósnak, a szigetvári hősnek „Kéthely mezőváros” iparosaihoz írt levelét is.

— **Összeeselt** vesebántalmazásai következtében a tanítóképző mögötti fapiacon Bódi Gyuláné Temető-utca 28 sz. alatti lakos. A közelben levők rögtön telefonáltak a mentőknek, akik rövidesen ki is jöttek és a beteget saját kérélmére a lakására szállították.

— **Oszlásnak indult hullát fogtak ki a Dunából.** Tegnap, szerdán délután két iparossegéd: Nagy János kőmives és Kovács Géza lakatossegéd a Dunán Baja felé eveztek csónakkal. Körülbelül hét kilométernyire a szivattyú telep alatt egy téli ruhába öltözött, erősen oszlásnak indult férfihullát találtak. Ki akarták vinni a partra, de egy ott nyaraló csendőrnagy utasítására leusztatták a hullát Bajára a Dunahidig. Itt jelentést tettek az esetről a rendőrségnek. A helyszínére kiszállott Hollós József dr. rendőrtanácsos és dr. Versényiné tisztí főorvos. Megállapították, hogy a hulla már hónapok óta lehet a vízben és valószínű, hogy a télen fulladt már a Dunába. Eltemetéséről intézkedtek.

SPORT

Tolnára utazik vasárnap a BSE uszó és vízipóló csapata, hogy az ottani jó együttessel verseny keretében összemérje erejét.

Augusztus 18, 19 és 20-án Kalocsán tartják meg a körzeti, városok közötti uszóbajnokságot, melyre a BSE teljes uszógárdájával fog felvonulni.

Szabadtéri ring felállítását vette tervbe a BSE boxoló szakosztálya, melynek elkészülte után a sporttelepen látja vendégül a budapesti FTC csapatát.

Vízimotor versenyre készül a város Idegenforgalmi Hivatala. Július 27-én Budapestről hat kategóriában indulnak a vízi motor Cub legjobb versenyzői és még ugyanaznap futnának be Bajára.

Irodalom

**A Palladis
júliusi újdonságai**

A halott ember kalapja

Írta: Hulbert Footner.
Fordította: Földes Jolán.

A félig nyitott ajtón át Dave tekintete minduntalan a szomszéd szobában dolgozó leány karcsú alakjára téved. A szűzszobán szép Paula Wreen szemében ma valami különös rémület tükröződik. A fiatalember már egész délután szerette volna megkérdezni tőle, ezt a leányt azonban a bankban mindenki olyan gögös természetnek tartja, hogy Dave nem meri megkockáztatni a közeledést.

A halott ember a leányszoba fehér szekrényében nem tud megszólalni többé. Elgurult kalapja azonban bosszút áll helyette s a titok mind sötétebb hálójába vezet. Szédületes tempóban sodor magával az események forgószele. Gyűlölet és pénzvágy vérgőzös harca izzik körülöttük. Közben azonban a szerelem napsugarának édes, meleg fénye is átfut szívének.

A Palladisnak ezt a legújabb Félpengős regényét Földes Jolán fordítása teszi még élvezetesebbé.

A melegtől óvja magát Bruszt-féle ventilátorral

irodában, konyhában és lakásban kevés pénzért megbecsülhetetlen szolgálatot tesz.

Fiatál Simenthalí

tehén

üszőborjuval

(16 ltr. napi tejhozammal)
eladó. Türr István-utca 5.

Eladó

s azonnal átvehető NAGYBARACSKÁN

egy tégl- és
mészégető-telep

kemencékkel.

Ugyancsak eladó s azonnal beköltözhető Nagybaracsán az Erzsébet királyné-utca 117. számú ház, amelyben több lakás, üzlethelyiség, magtár és gazdasági épületek vannak. Ugyanez a ház korszerű és beszálló vendéglőnek is megfelel, mert azelőtt is beszálló vendéglő volt.

Érdeklődni lehet:

HERSKOVITS IZIDOR
Nagybaracska. Telefon 7.

PÁLCSICS PÁL

kelmefestő és vegytisztító
Baja, Kigyó-utca 5. szám alatt.

**Finom téli kabátjait,
szőrme bundáit,
szőnyegeit stb.**

tartósan molymentesíti

Pálcsics Pál kelmefestő
garancia mellett.

Tegyen egy próbát és Ön is meg fog győződni arról, hogy csakis így védheti meg értékes ruhadarajait s szobaberendezési tárgyait a molyragás ellen.

Pálcsics Pál

kelmefestő és vegytisztító
Baja, Kigyó-utca 5. szám.
Főüzlet: Erzsébet királyné-utca 13.

Halló!

Halló!

Baján a hajóállomásnál
megnyitottam szunyogmentes

teraszomat

hol Bodries Jenő kitűnő énekes
cigányzenekara muzsikál.
Állandóan halpaprikás és kitűnő italok kaphatók. Társas ebédet és vacsorát kedvezményes áron elvállalok.

Dobszay Elek
vendéglős.

Eladom

4 hengeres, generáljavítás nélküli, törés, hegesztésmentes, teljesen fizemképes, Chevrolet

autómat

Horváth, Baja, Petőfi-u. 8.

Kinizsy Pál-utca 8-ik számú

ház

szabad kézből eladó.
Bővebbet ugyanott.

Levegő, napfény, homok!

Az Ács-strandon

nyaralhat a legkellemesebben.

Olcso kabinbérlet.

Elsőrendű büffé.

Szakképzett uszómester
12 P-ért ad uszóleckéket, míg megtanul uszni.

Tartós hullám!

olcsón, garanciával országosan elismert mester

Kemény

hölgyfodrász.

